

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Nummer: 10 1929-49

Betreeft: Besluit tot eerste vaststelling van de Begrippenlijst Gas, de Transportvoorwaarden Gas – LNB, de Wettelijke taken LNB van algemeen belang, de Allocatievoorwaarden Gas en de Samenwerkingsregeling netbeheerders Gas (voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet)

Dit besluit bestaat uit de volgende onderdelen:

I.	Voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders	1
II.	Openbare voorbereiding	2
III.	Overgang van bevoegdheden van directeur DTe naar Raad van bestuur NMa	2
IV.	Wettelijk kader	3
V.	Gewijzigde voorstellen	3
VI.	Notificatie en reikwijdte van dit besluit	4
VII.	Ontvangen zienswijzen	5
VIII.	Beoordeling door de Raad; aanpassingen van de gewijzigde voorstellen	6
IX.	Beoordeling door de Raad; toelichting op enkele onderwerpen	13
X.	Besluit	18

Bijlagen: Begrippenlijst Gas
Transportvoorwaarden Gas – LNB
Wettelijke taken LNB van algemeen belang
Allocatievoorwaarden Gas
Samenwerkingsregeling netbeheerders Gas

I. Voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders

1. Op 14 januari 2005 heeft de Federatie van Energiebedrijven in Nederland, sectie Netbeheerders, namens de gezamenlijke netbeheerders (hierna: gezamenlijke netbeheerders) bij de directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (hierna: de directeur DTe) voorstellen ingediend voor de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet. Op grond van artikelen 12b, eerste lid en 12e, eerste lid van de Gaswet doen de gezamenlijke netbeheerders voorstellen voor die voorwaarden.

2. De gezamenlijke netbeheerders hebben bij hun voorstellen van 14 januari 2005 aangegeven dat zij, bij gebreke aan een geldige ministeriële regeling als bedoeld in artikel 12 van de Gaswet op dat moment, niet in staat waren geweest alle voorstellen tijdig met de representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt te bespreken. Daartoe zijn zij op grond van artikel 12d van de Gaswet wel verplicht.
3. De gezamenlijke netbeheerders hebben hun overleg met de representatieve organisaties voorgezet. Op 25 april 2005 heeft de directeur DTe nieuwe voorstellen voor de voorwaarden ontvangen. De door de gezamenlijke netbeheerders ingediende voorstellen omvatten 176 pagina's aan voorwaarden.
4. De gezamenlijke netbeheerders gaven aan die voorstellen (binnen het Gebruikersplatform Elektriciteits- en Gasnetten) aan de representatieve organisaties te hebben voorgelegd en met hen te hebben besproken op 11 januari, 31 januari, 14 februari, 4 april, 6 april en 11 april 2005. De ingediende commentaren naar aanleiding van deze consultaties alsmede de gevolgtrekkingen die de gezamenlijke netbeheerders hieraan hebben verbonden, zijn als bijlagen bij de voorstellen gevoegd.

II. Openbare voorbereiding

5. De directeur DTe heeft op de voorbereiding van het besluit tot vaststelling van de voorwaarden de openbare voorbereidingsprocedure ex afdeling 3.4 (oud) van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard. De voorstellen voor de voorwaarden hebben van 29 april tot en met 31 mei 2005 voor een ieder ter inzage gelegen op het kantoor van DTe en zijn op de website van DTe gepubliceerd (www.dte.nl). Een ieder kon zijn of haar zienswijze op de voorstellen indienen tot en met 31 mei 2005. Tevens is op 14 juni 2005 een hoorzitting over de voorstellen gehouden.
6. Van de terinzagelegging van de voorstellen, de gelegenheid tot het indienen van zienswijzen en het houden van de hoorzitting is aankondiging gedaan in de Staatscourant (Stc. 29 april 2005, nr. 83, p. 28) en op de website van DTe (www.dte.nl).

III. Overgang van bevoegdheden van directeur DTe naar Raad van bestuur NMa

7. De voorstellen voor de voorwaarden zijn op 25 april 2005 ontvangen door de directeur DTe.
8. Op 1 juli 2005 is de Wet tot omvorming van het bestuursorgaan van de Nederlandse Mededingingsautoriteit tot zelfstandig bestuursorgaan (Stb. 2005, 172) in werking getreden. Met deze wetwijziging is (onder meer) de Gaswet gewijzigd en zijn de bevoegdheden van de directeur DTe overgegaan naar het nieuwe, zelfstandige bestuursorgaan de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad). Dit besluit wordt dan ook genomen door de Raad.

IV. Wettelijk kader

9. Op grond van artikel 12f, eerste lid van de Gaswet stelt de Raad de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet vast met inachtneming van:
 - a. het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders als bedoeld in artikel 12a, 12b of 12c van de Gaswet en de resultaten van het overleg van de gezamenlijke netbeheerders met representatieve organisaties van netgebruikers op de gasmarkt als bedoeld in artikel 12d, eerste lid van de Gaswet,
 - b. het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de gasvoorziening,
 - c. het belang van de ontwikkeling van het handelsverkeer op de gasmarkt,
 - d. het belang van de bevordering van het doelmatig handelen van netgebruikers,
 - e. het belang van een goede kwaliteit van dienstverlening van netbeheerders,
 - f. het belang van het op een objectieve, transparante en niet-discriminatoire wijze in evenwicht houden van het landelijk gastransportnet en op een wijze die de kosten weerspiegelt, en
 - g. de in artikel 12 van de Gaswet bedoelde regels.
10. Op grond van artikel 12f, tweede lid van de Gaswet stelt de Raad de voorwaarden niet vast dan nadat hij zich ervan heeft vergewist dat de voorwaarden de interoperabiliteit van de netten garanderen en objectief, evenredig en niet discriminerend zijn, alsmede notificatie, voor zover noodzakelijk, is afgerond. De notificatie van de voorstellen, voor zover noodzakelijk, wordt in 'Notificatie en reikwijdte van dit besluit' behandeld.

V. Gewijzigde voorstellen

11. Op grond van artikel 12f, derde lid van de Gaswet draagt de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders op de voorstellen voor de voorwaarden te wijzigen, indien de voorstellen naar het oordeel van de Raad in strijd zijn met de belangen en de eisen als genoemd in artikel 12f, eerste en tweede lid van de Gaswet.
12. De Raad heeft de voorstellen beoordeeld, mede aan de hand van de schriftelijke zienswijzen van marktpartijen- en organisaties en het besprokene tijdens de hoorzitting. Bij brief van 5 oktober 2005 (hierna: de wijzigingsbrief) heeft de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders een verzoek tot wijziging van de voorstellen gedaan. De wijzigingsbrief, die betrekking heeft op 176 pagina's aan voorstellen, omvat 87 verzoeken om wijziging of nadere toelichting.
13. Bij brief van 3 november 2005 hebben de gezamenlijke netbeheerders hun gewijzigde voorstellen ingediend en nadere toelichting gegeven.
14. De Raad gaat bij de vaststelling van de voorwaarden uit van de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005. Daar waar de Raad in de vaststelling van de voorwaarden afwijkt van de gewijzigde voorstellen, wordt daarop ingegaan in 'Beoordeling door de Raad; aanpassing van de gewijzigde voorstellen'.

VI. Notificatie en reikwijdte van dit besluit

Algemeen

15. Op grond van artikel 12f, tweede lid van de Gaswet dient de Raad – vóór vaststelling van de voorwaarden – zogenaamde ‘technische voorschriften’ ter notificatie aan te bieden aan de Europese Commissie. Deze verplichting is gebaseerd op de Europese richtlijnen 98/34/EG en 98/48/EG¹.
16. Onder ‘technische voorschriften’ vallen onder meer – kort gezegd – voorschriften die direct of indirect aan een product worden gesteld (bijvoorbeeld technische eisen aan een meetinrichting), maar ook eisen aan ‘diensten van de informatiemaatschappij’. Bij dit laatste gaat het om diensten die gewoonlijk tegen vergoeding, langs elektronische weg, op afstand (dus zonder dat partijen fysiek en gelijktijdig aanwezig zijn) en op individueel verzoek van een afnemer worden verricht (bijvoorbeeld een verplichting om meetgegevens op elektronische wijze te verzamelen).

Te notificeren delen; vaststelling na notificatie

17. Enkele voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders bevatten voorwaarden die technische voorschriften als hiervoor bedoeld inhouden. Het gaat daarbij om:
 - Aansluit- en transportvoorwaarden Gas – RNB,
 - Aansluitvoorwaarden Gas – LNB,
 - Netkoppelingsvoorwaarden Gas – LNB,
 - Meetvoorwaarden Gas – RNB, en
 - Meetvoorwaarden Gas – LNB.
18. De Raad zal de genoemde voorstellen ter notificatie aanbieden aan de Europese Commissie. De Europese Commissie zal deze voorstellen ter beoordeling doorzenden aan de andere EU-lidstaten. Daarmee worden andere EU-lidstaten in de gelegenheid gesteld ‘technische voorschriften’ te beoordelen die na vaststelling mogelijk het vrije verkeer van goederen, diensten mensen en kapitaal binnen de EU ernstig beperken of onmogelijk maken.
19. Voor de Raad treedt met de toezending van de te notificeren voorstellen een zogenaamde *stand still*-periode in: de te notificeren voorstellen mogen pas worden vastgesteld en bekendgemaakt nadat de notificatieprocedure is afgerond (al dan niet met opdracht van de Europese Commissie aan de Raad om de te notificeren voorwaarden aan te passen).

¹ Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 april 1998, betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (Pb L 204/37, 21.7.98) en Richtlijn 98/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 juli 1998, tot wijziging van Richtlijn 98/34/EG betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften (Pb L 217/18, 5.8.98).

20. Na afronding van de notificatieprocedure zullen de te notificeren voorstellen alsnog zo spoedig mogelijk worden vastgesteld bij separaat besluit.

Niet te notificeren delen; vaststelling met dit besluit

21. Om de vaststelling van de overige voorstellen niet op te houden, zal de Raad de overige voorstellen met dit besluit vaststellen. Het gaat om de volgende voorstellen:
- Begrippenlijst Gas,
 - Transportvoorwaarden Gas – LNB,
 - Wettelijke taken LNB van algemeen belang,
 - Allocatievoorwaarden Gas, en
 - Samenwerkingsregeling netbeheerders Gas.

VII. Ontvangen zienswijzen

22. Door de volgende marktpartijen en –organisaties is bij de Raad een schriftelijke zienswijze op de voorstellen ingediend: APX Group, Cycle Systems Energy Services, D-Gas B.V., Eneco Energie, EnergieNed sectie Handel en Verkoop, EnergieNed sectie Productie, Gasunie Trade & Supply, LTO Nederland, Nuon, VEMW en VOEG.
23. Op 14 juni 2005 heeft bij DTe een hoorzitting over de voorstellen plaatsgevonden. Het verslag van de hoorzitting is aan de aanwezigen, samen met een kopie van de wijzigingsbrief, toegezonden en op de website van DTe (www.dte.nl) gepubliceerd.
24. De inbreng van marktpartijen en –organisaties is door de Raad zeer op prijs gesteld. De hoeveelheid en ook de kwaliteit van de zienswijzen viel daarbij op. In het algemeen werd goed gemotiveerd aangegeven waarom een voorstel op een bepaald onderdeel zou moeten worden gewijzigd, vaak met toevoeging van een alternatief voor het betreffende punt.
25. De Raad heeft dan ook, naast zijn eigen beoordeling, de nodige punten uit de zienswijzen overgenomen in de wijzigingsbrief van 5 oktober 2005. Op veel van die punten is door de gezamenlijke netbeheerders een wijziging in de voorstellen doorgevoerd, zodat daarmee aan veel onderdelen van de zienswijzen tegemoet is gekomen.
26. Om teveel herhaling van onderdelen van de zienswijzen, de reactie daarop van de Raad en de consequenties voor de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005, te voorkomen, zal hieronder niet op alle onderdelen van de zienswijzen worden ingegaan. De marktpartijen en -organisaties die een zienswijze hebben ingediend, worden hierna aangeduid als respondenten.

VIII. Beoordeling door de Raad; aanpassingen van de gewijzigde voorstellen

Algemeen

27. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief de gezamenlijke netbeheerders verzocht de voorstellen op onderdelen te wijzigen of nadere onderbouwing te geven. De gezamenlijke netbeheerders hebben in veel gevallen aan het verzoek voldaan. Op een aantal onderdelen hebben zij gemotiveerd aangegeven waarom zij de verzochte wijziging niet hebben doorgevoerd.
28. De Raad heeft per onderdeel beoordeeld of hij zich in de motivering van de gezamenlijke netbeheerders kan vinden. In een aantal gevallen kan de Raad zich daar niet in vinden. Op grond van artikel 12f, vierde lid van de Gaswet is de Raad dan bevoegd om tot aanpassing van de gewijzigde voorstellen over te gaan. Hieronder is per onderdeel gemotiveerd aangegeven waarom de Raad het gewijzigd voorstel van de gezamenlijke netbeheerders op dat onderdeel heeft aangepast.

Civielrechtelijke onderwerpen (Transportvoorwaarden Gas – LNB, artikel 5.3.1)

29. In de voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders van 25 april 2005 waren op meerdere punten bepalingen opgenomen die rechtstreeks ingrijpen op civielrechtelijke verhoudingen, die – onder meer – worden geregeld in het Burgerlijk Wetboek. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief, mede naar aanleiding van de zienswijzen, verzocht die bepalingen uit de voorwaarden te verwijderen. De gezamenlijke netbeheerders hebben aan het verzoek gehoor gegeven, met uitzondering van artikel 5.3.1 van de Transportvoorwaarden Gas LNB.
30. In artikel 5.3.1 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB is opgenomen wat de rechtsgevolgen zijn van de beëindiging van overeenkomsten met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en welke gevolgen dat voor de duur van financiële zekerheden heeft.
31. De beëindiging van overeenkomsten is geregeld in het Burgerlijk Wetboek, terwijl de netbeheerder daarnaast met de shippers een civielrechtelijke transportovereenkomst sluit. Die civielrechtelijke overeenkomst is naar het oordeel van de Raad het geëigende instrument om afspraken over beëindiging daarvan te maken, die bovendien ter toetsing aan de civiele rechter kunnen worden voorgelegd. De Raad ziet geen reden waarom de (privaatrechtelijke) beëindiging van overeenkomsten zou moeten worden geregeld in de (publiekrechtelijke) voorwaarden. Om de hiervoor genoemde reden heeft de Raad artikel 5.3.1 verwijderd en is (het inhoudelijk ongewijzigde) artikel 5.3.2 vernummerd tot artikel 5.3.1. De geldigheidsduur van de financiële zekerheid was al geregeld in bijlage 1 (Kredietwaardigheidseisen) van de Transportvoorwaarden Gas – LNB.

Integratie van de voorwaarden

32. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief de gezamenlijke netbeheerders verzocht de voorstellen verdergaand te integreren, zowel qua inhoud als qua vorm. De gezamenlijke netbeheerders hebben daaraan gedeeltelijk gehoor gegeven.
33. De gezamenlijke netbeheerders hebben de benaming van de documenten aangepast, zodat daardoor duidelijker is geworden welke voorwaarden op welke relatie betrekking hebben. Daarnaast is ook in de voorwaarden voor aansluiting op het landelijk gastransportnet, naast de 'systeemverbinding', nu ook het wettelijke begrip 'aansluiting' opgenomen. De Raad is met enkele respondenten van oordeel dat de gewijzigde voorstellen daarmee een verbetering vormen ten opzichte van de voorstellen van 25 april 2005.
34. Naar het oordeel van de Raad is – met bovengenoemde aanpassingen – het raadplegen en toepassen van de voorwaarden duidelijker geworden. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders niettemin te onderzoeken op welke wijze verdere integratie (hoewel formeel geen onderwerp van dit besluit) van de aansluitvoorwaarden en van de meetvoorwaarden mogelijk is.

TTF (Transportvoorwaarden Gas – LNB, artikel 4.2.2.3 en 7.6; Begrippenlijst Gas, definitie TTF)

35. In de wijzigingsbrief heeft de Raad verzocht om bepalingen over de zogeheten *Title Transfer Facility* (TTF) op te nemen. De gezamenlijke netbeheerders hebben in hun gewijzigd voorstel geen bepalingen opgenomen, omdat zij van mening zijn dat de TTF buiten de reikwijdte van de voorwaarden valt.
36. De Raad kan zich daar niet in vinden. Volgens de voorwaarden (en ook de *Transmission Services Conditions* van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet) draagt een *shipper* het gas op het *entry* punt over aan de netbeheerder, de netbeheerder transporteert het gas en vervolgens draagt de netbeheerder dat weer over op het *exit* punt. Via de TTF is het mogelijk om een aanspraak (*title*) op gas, dat zich op dat moment in het landelijk gastransportnet bevindt, over te dragen (*transfer*). Het is dan mogelijk om het gas tussentijds aan een andere partij over te dragen. Zonder de TTF is dat niet mogelijk.
37. Die gelegenheid tot overdracht van gas maakt het mogelijk om in dat gas te handelen. Daarmee kan bijvoorbeeld een secundaire markt ontstaan (bilateraal, beurs of anderszins) of kan onbalans in een portfolio worden 'weggehandeld'. Daarmee worden de ontwikkeling van het handelsverkeer op de gasmarkt en het doelmatig handelen van netgebruikers bevorderd.
38. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet hoeft dus niet zelf de handel in gas te stimuleren (hetgeen op grond van de Gaswet ook niet mogelijk is), maar wel in zijn (administratieve) afhandeling van de fysieke gasstromen mogelijk te maken, dat de aanspraak op het gas geheel of gedeeltelijk wordt overgedragen. Het verlenen van die dienst is bij uitstek gerelateerd aan de transportdienst en valt daarmee op grond van artikel 12b eerste lid, sub a van

de Gaswet onder de reikwijdte van de voorwaarden. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet heeft daarmee niet een markt-*stimulerende* taak, maar een markt-*faciliterende* taak waarvan de Gaswet en de voorwaarden er vele kennen.

39. Omdat de verhandeling van dat gas leidt tot een wijziging in de portfolio van de verkopende *shipper* (minder gas op een exitpunt) en in de portfolio van de kopende *shipper* (meer gas op een exitpunt), dient tussentijdse hernominatie van dat gas mogelijk te zijn.
40. Om de hiervoor genoemde redenen heeft de Raad aan de voorwaarden in de Begrippenlijst Gas een definitie van de TTF toegevoegd. In artikel 4.2.2.3 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB is (Overeenkomstig de *Transmission Services Conditions* van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet) hernominatie na handel op het TTF mogelijk gemaakt. In het nieuwe artikel 7.3 is de rol van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet vastgelegd.

Informatie over import- en exportcapaciteit (Transportvoorwaarden Gas – LNB, paragraaf 2)

41. In zijn wijzigingsbrief heeft de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders verzocht in het voorstel voor de Transportvoorwaarden Gas – LNB bepalingen toe te voegen over de informatievoorziening over import en export van gas. De gezamenlijke netbeheerders hebben in hun gewijzigd voorstel een nieuw hoofdstuk 6 'Informatieverstrekking' toegevoegd.
42. De Raad kan zich vinden in de door de gezamenlijke netbeheerders toegevoegde bepalingen, maar constateert dat in het nieuwe hoofdstuk 6 niet alle gegevens over informatie zijn opgenomen zoals die voorheen volgens de 'Richtlijnen gastransport 2005' gepubliceerd dienden te worden. De Raad heeft artikel 6.3 aangevuld met de ontbrekende informatie om de volgende redenen. Toetreding tot de Nederlandse gasmarkt vanuit het buitenland en vice versa is één van de wijzen waarop de Europese gasmarkten tot een gemeenschappelijke markt kunnen komen. Dit is een van de doelen van de Europese richtlijnen. Om tot die toetreding te kunnen komen, is het noodzakelijk te beschikken over voldoende informatie over beschikbare landgrensoverschrijdende transportcapaciteit, zowel over historische als toekomstige capaciteit. Het is aan de netbeheerder van het landelijk gastransportnet om die gegevens te publiceren.
43. Over de wijze van capaciteitstoewijzing op de landgrensoverschrijdende verbindingen wordt in 'Beoordeling door de Raad; toelichting op enkele onderwerpen' ingegaan.

Gebruik van exitcapaciteit (Transportvoorwaarden Gas – LNB, artikel 2.1.2a)

44. In de wijzigingsbrief heeft de Raad de gezamenlijke netbeheerders verzocht om de status van de afnemer in de voorwaarden expliciet te maken door bij wisseling van *shipper* en/ of leverancier, het recht op *exit*capaciteit, ter grootte van zijn aansluitcapaciteit, aan de afnemer toe te laten komen. De gezamenlijke netbeheerders geven echter aan dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet niet in staat is om transportcapaciteit te reserveren voor afnemers, omdat dit strijdig zou zijn met het beginsel van non-discriminatie. Naar de mening van de gezamenlijke

netbeheerders dient een overeenkomst de grondslag te zijn voor het contracteren van *exit*capaciteit. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zou een procedure hanteren die moet voorkomen dat een afnemer wordt 'gegijzeld'. De procedure zou volgens de gezamenlijke netbeheerders "mogelijk" in de voorwaarden worden opgenomen.

45. Met bovengenoemd argument dat de landelijke netbeheerder "mogelijk" bereid zou zijn om voorwaarden op te nemen tegen gijzeling van *exit*capaciteit is naar de mening van de Raad niet voldaan aan de gegeven wijzigingsopdracht. Vanwege de bestaande overcapaciteit op de regionale netten zal de transportcapaciteit naar verwachting nooit de beperkende factor zijn bij de levering van gas. Bovendien zal de *exit*capaciteit per *exit*punt op het regionale net niet op korte termijn sterk wijzigen, omdat grote uitbreidingen in het regionale net lange voorbereidingstijden nodig hebben. Door deze eigenschappen zal de afname per *exit*punt op het regionale net stabiel zijn en daardoor vooraf redelijk nauwkeurig voorspelbaar zijn. De landelijke netbeheerder heeft in het leerjaar, na het volledig opengaan van de gasmarkt, aangetoond goed de dagelijkse *exit*hoeveelheid per *exit*punt te kunnen voorspellen.
46. Met verscheidene respondenten is de Raad van oordeel dat uit het oogpunt van leveringszekerheid moet worden voorkomen dat afnemers in Nederland bij wisseling van *shipper* of leverancier door het huidige allocatieprincipe geen beschikking zouden hebben over voldoende *exit*capaciteit. De Raad heeft aan de voorwaarden een nieuw artikel 2.1.2a toegevoegd. Met dit artikel wordt de *exit*capaciteit door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aangehouden ten behoeve van de aansluiting(en) die zich achter een *exit*punt bevinden. Deze *exit*capaciteit wordt overgedragen aan de *shipper* die deze afnemer belevt. Als de afnemer van *shipper* wisselt, blijft de *exit*capaciteit aangehouden ten behoeve van de aansluiting(en), zodat de nieuwe *shipper* daarvan gebruik kan maken om de aansluiting/ afnemer te beleven.

Beheer van verbruiksprofielen (Transportvoorwaarden Gas – LNB, artikel 3.2.1 en Allocatievoorwaarden Gas, bijlage 1)

47. In de voorstellen van de gezamenlijke netbeheerders van 25 april 2005 was opgenomen dat het beheer van de verbruiksprofielen was ondergebracht in de stichting EnProBe. In hun gewijzigde voorstellen hebben de gezamenlijke netbeheerders aangegeven dat de stichting EnProBe nog niet is opgericht.
48. Uit de Transportvoorwaarden Gas – LNB is de verwijzing naar de stichting EnProBe door de gezamenlijke netbeheerders verwijderd. In de Allocatievoorwaarden Gas was de verwijzing nog niet verwijderd. De Raad heeft die verwijzing zelf verwijderd en heeft voor het beheer van de verbruiksprofielen aangesloten bij de wijze waarop in de Meetcode Elektriciteit de profielen worden beheerd. Dit houdt in dat de gezamenlijke netbeheerders een overlegplatform organiseren, waaraan *shippers* en leveranciers aan kleinverbruikers deelnemen.

Toewijzen capaciteit voor transport en kwaliteitsconversie (Transportvoorwaarden Gas – LNB, artikelen 2.1.1a, 2.2.1a en 5.1.3)

49. In het gewijzigd voorstel van de gezamenlijke netbeheerders zijn in de paragrafen 2.1 en 2.2 de voorwaarden opgenomen waaronder transport respectievelijk kwaliteitsconversie op het landelijk gastransportnet worden verricht. In artikel 5.1.3 was opgenomen dat transportcapaciteit en capaciteit voor kwaliteitsconversie worden toegewezen op basis van non-discriminatie, transparantie en efficiënt gebruik van het net.
50. De voorwaarden waaronder capaciteit voor transport en kwaliteitsconversie wordt toegewezen, is van directe invloed op hetgeen netgebruikers mogen verwachten van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Om die reden zijn de bepalingen over non-discriminatie, transparantie en efficiënt gebruik van het net uit artikel 5.1.3 verplaatst naar de paragrafen 2.1 (nieuw artikel 2.1.1a) en 2.2. (nieuw artikel 2.2.1a). Bovendien is het naar het oordeel van de Raad niet wenselijk dat de wijzen van capaciteitstoewijzing voor transport en kwaliteitsconversie, die essentiële onderdelen van het gastransport zijn, onderdeel kunnen worden van een afwijking als bedoeld in artikel 5.1.7. Als wijziging van de wijze van capaciteitstoewijzing noodzakelijk is, dan ligt een wijziging van de voorwaarden of een aanvraag voor een tijdelijke ontheffing als bedoeld in artikel 12h van de Gaswet, voor de hand. Om deze redenen is artikel 5.1.3 verwijderd.

Voorwaarden voor transportzekerheid (Wettelijke taken LNB van algemeen belang, artikel 2.3.1)

51. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven dat de voorwaarden voor het gas afkomstig uit de kleine velden te beperkt waren en dat voorwaarden over transportzekerheid geheel ontbraken. De Raad heeft de gezamenlijke netbeheerders opgedragen voorwaarden op te nemen over deze onderwerpen. Met betrekking tot het gas uit kleine velden hebben de gezamenlijke netbeheerders de voorwaarden aangevuld. Wat betreft de voorwaarden voor het treffen van voorzieningen gericht op de beschikbaarheid van voldoende transportcapaciteit met het oog op transportzekerheid hebben de gezamenlijke netbeheerders niet aan deze opdracht voldaan.
52. Dat is voor de Raad niet aanvaardbaar omdat door de internationalisering van het gastransport de druk op de transportcapaciteit van het landelijk gastransportnet zal toenemen. Enerzijds zal dit tot uiting komen in een verhoogde behoefte aan transitcapaciteit door het Nederlandse gastransportnet en anderzijds zal door de grotere inzet van gas in de productieprocessen ook de export van gas uit Nederland naar de omliggende landen toenemen. Deze toenemende behoefte aan transportcapaciteit voor export en transit kan de transportcapaciteit voor aangeslotenen aan de Nederlandse netten verdringen. Daar deze aangeslotenen voor hun gastransport volledig aangewezen zijn op de beheerder van het landelijk gastransportnet en niet zoals afnemers in de omliggende landen de mogelijkheid hebben om via andere wegen gas getransporteerd te krijgen, heeft de Raad gemeend om een artikel in de voorwaarden te moeten opnemen waarin de netbeheerder van het landelijke gastransportnet transportcapaciteit reserveert voor aangeslotenen aan de Nederlandse gastransportnetten.

53. In artikel 2.1.2a van de Transportvoorwaarden Gas – LNB (zie randnummer 44 hiervóór) heeft de Raad de voorwaarde opgenomen dat *exit*capaciteit ter beschikking wordt gehouden voor de achter het *exit*punt aanwezige aansluitingen. Op basis van deze bepaling kan de netbeheerder van het landelijke transportnet voor alle binnenlandse *exit*punten de *exit*capaciteit bepalen. Op deze wijze is de netbeheerder van het landelijk transportnet in staat de transportzekerheid voor binnenlands gebruik te waarborgen. De Raad heeft aan de voorwaarden een nieuwe bepaling 2.3.1 toegevoegd waarin de beheerder van het landelijk transportnet *exit*capaciteit reserveert voor aangeslotenen aan de Nederlandse gastransportnetten.
54. Met betrekking tot het betoog van de gezamenlijke netbeheerders dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet niet in staat is om transportcapaciteit te reserveren voor afnemers, omdat dit strijdig zou zijn met het beginsel van non-discriminatie, overweegt de Raad als volgt. Van discriminatie is eerst sprake indien er sprake is van een ongelijke behandeling zonder dat daarvoor een objectieve rechtvaardigingsgrond is aangevoerd. Het gelijkheidsbeginsel houdt in dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden en ongelijke gevallen ongelijk naar de mate waarin zij verschillen.
55. Daargelaten of het bepaalde bij artikel 2.3.1 een ongelijke behandeling van gelijke gevallen meebrengt, is de Raad van oordeel dat een door de gezamenlijke netbeheerders veronderstelde ongelijke behandeling gerechtvaardigd kan worden. In artikel 3, lid 2, van Richtlijn 2003/55/EG is erkend dat de lidstaten in het algemeen economisch belang aan bedrijven die in de gasector actief zijn verplichtingen inzake openbare dienstverlening mogen opleggen, die betrekking kunnen hebben op de zekerheid, met inbegrip van voorzienings- en leveringszekerheid. Ingevolge artikel 3, lid 4, nemen de lidstaten passende maatregelen ter verwezenlijking van de doelstellingen inzake onder meer de leverings- en voorzieningszekerheid. Artikel 2.3.1 streeft een doelstelling na die in artikel 3, leden 2 en 4, Richtlijn 2003/55 wordt erkend. Het artikel stelt de netbeheerder van het landelijk gastransportnet in staat de transportzekerheid voor binnenlands gebruik te waarborgen. De transportzekerheid moet worden gezien als onderdeel van de leveringszekerheid: om de aflevering van gas zeker te stellen moet het transport zijn gewaarborgd. Artikel 2.3.1 is dan ook opgenomen in hoofdstuk 2 van de Wettelijke taken LNB van algemeen belang, getiteld “leveringszekerheid”.
56. De noodzakelijkheid van deze verplichting volgt uit het feit dat de toenemende behoefte aan transportcapaciteit voor export en transit de transportcapaciteit voor aangeslotenen aan de Nederlandse netten kan verdringen en daarmee een substantieel risico kan ontstaan voor betrouwbare gaslevering aan deze aangeslotenen. De bepalingen van artikel 3, leden 2 en 4, Richtlijn 2003/55/EG zouden veel van hun nuttig effect verliezen als zij niet zouden kunnen worden ingeroepen in een geval als het onderhavige. Immers, indien de nationale regelgevende instantie zou moeten toestaan dat de landelijke transmissienetbeheerder alle aanvragen voor transport behandelt in strikte volgorde van aanvraag, dan zou dat ertoe kunnen leiden dat er te weinig transportcapaciteit overblijft om aan de vraag van aangeslotenen aan de Nederlandse transportnetten te voldoen. Aldus zou de Richtlijn haar doel voorbij schieten. Ten slotte is de

capaciteitsreservering die artikel 2.3.1 beoogt, een geschikt en evenredig middel om aan zijn doelstelling te voldoen. Van strijd met het non-discriminatiebeginsel is derhalve geen sprake.

57. De Raad ziet aanleiding te bepalen dat artikel 2.3.1 en het daarmee samenhangende artikel 2.1.2 Transportvoorwaarden Gas- LNB, zulks in afwijking van de rest van onderhavig besluit, eerst op 1 januari 2007 in werking treden. Daarbij neemt de Raad in aanmerking dat niet is gebleken dat zonder de daarin voor GTS neergelegde verplichtingen op zeer korte termijn een substantieel risico dreigt te ontstaan voor betrouwbare gaslevering aan aangeslotenen op het Nederlandse gastransportnet en anderzijds aan GTS voldoende tijd moet worden gegund om zich op die verplichtingen in te stellen.

Verhouding artikelen 12f en 54a Gaswet (Wettelijke taken LNB van algemeen belang, artikel 3.4)

58. In het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders is in artikel 3.4 opgenomen dat de netbeheerder van het landelijk gastransportnet bij het planmatig beheer van gasvoorkomens, bij conflict met de voorwaarden, voorrang zal geven aan het planmatig beheer. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief verzocht de mogelijke conflicten aan te geven, dan wel de genoemde bepaling uit het voorstel te verwijderen. De gezamenlijke netbeheerders hebben niet aan het verzoek voldaan.
59. De Raad heeft paragraaf 3, waarvan artikel 3.4 onderdeel uitmaakt, geheel uit de voorwaarden verwijderd. In de Veegwet EZ 2005 zoals die op dit moment wordt behandeld in de Eerste Kamer, heeft de Minister van Economische Zaken aangegeven het beleid over bodemschatten zelf vorm te geven en daarvoor ook de aansturing van het planmatig beheer van gasvoorkomens ter hand te nemen. In de nota naar aanleiding van het verslag bij de Veegwet is de volgende passage opgenomen:

*"Het in artikel 12b opnemen van een verwijzing naar de in artikel 10a, eerste lid, onderdeel e, van de Gaswet bedoelde taak past niet bij de taakomschrijving van de DTe, neergelegd in artikel 5[E-wet] en zou overlappende bevoegdheden en daarmee onduidelijkheid scheppen op het gebied van de aansturing van het planmatig beheer van gasvoorkomens."*²

In dat licht bezien is er naar het oordeel van de Raad in de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet, geen plaats voor bepalingen over het planmatig beheer van gasvoorkomens.

Verrekenprijs (Allocatievoorwaarden Gas, artikel 5.2.2)

60. In het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders van 25 april 2005 werd aangegeven dat voor de verrekenprijs bij allocatie een relevante gepubliceerde marktprijs gebruikt zou worden. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven dat onduidelijk is hoe de verrekenprijs tot stand komt en bekendgemaakt wordt.

² Zie TK 2004-2005, 30 027, nr. 7, p. 18.

61. De gezamenlijke netbeheerders hebben het artikel aangepast door aan te geven dat de verrekenprijs dezelfde prijs betreft als de prijs waartegen de gashoeveelheden, die binnen de tolerantiegrens worden gebruikt, verrekend worden, zoals vermeld in artikel 4.1.4 van de Transportvoorwaarden Gas – LNB. Deze verwijzing slaat weer terug op de '*monthly average of the day ahead index for TTF*', vermeld in artikel 5.7.2 van de *Transmission Services Conditions* 2006-1 van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet.
62. De Raad is van mening dat deze omschrijving te vaag is en dat op deze wijze niet onomstotelijk vaststaat welke prijs gebruikt wordt voor het verrekenen bij allocatie. De Raad heeft daarom aan artikel 5.2.2 toegevoegd dat voor de verrekening bij allocatie de '*APX TTF Hi-DAM All Day index*' gebruikt wordt. Deze prijs wordt door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet gepubliceerd op zijn website als de '*APX TTF (in euro/kWh)*'.

IX. Beoordeling door de Raad; toelichting op enkele onderwerpen

Algemeen

63. Voor zover de gewijzigde voorstellen de Raad geen aanleiding hebben gegeven om zelf wijzigingen daarin aan te brengen, kan de Raad zich daarin vinden.
64. Op een aantal onderdelen die naar het oordeel van de Raad van groot belang zijn voor de verdere ontwikkeling van de gasvoorziening en het handelsverkeer op de gasmarkt, volgt hieronder een korte toelichting. Hiermee is uitdrukkelijk niet bedoeld aan te geven dat andere onderdelen van minder belang zouden zijn.
65. Op een aantal onderdelen is ook aangegeven dat de gewijzigde voorstellen voor nu voldoende zijn, maar dat verdere ontwikkeling van de gasvoorziening en de gasmarkt wel verlangt dat in de toekomst die onderdelen verder onderzocht en, daar waar nodig, ook gewijzigd worden. De Raad geeft daarbij aan wat de ontwikkeling op hoofdlijnen zou moeten zijn.

Stuurinformatie en dagallocatie (Meetvoorwaarden Gas – RNB, Meetvoorwaarden Gas – LNB en Allocatievoorwaarden Gas)

Inleiding

66. Met dit besluit worden wel de Allocatievoorwaarden Gas vastgesteld, maar nog niet de Meetvoorwaarden Gas – RNB en de Meetvoorwaarden Gas – LNB. Deze laatste voorwaarden worden pas vastgesteld na afronding van de notificatie (zie hierboven onder 'Notificatie en reikwijdte van dit besluit'). Omdat de onderwerpen van dagallocatie en stuurinformatie zeer met elkaar verbonden zijn, gaat de Raad hieronder ook kort in op de meetgegevens die voor die onderwerpen van belang zijn. De Raad beoogt hiermee niet vooruit te lopen op de vaststelling van de meetvoorwaarden.

67. In de wijzigingsbrief van de Raad aan de gezamenlijke netbeheerders is aangegeven dat het voor een *shipper* alleen mogelijk is om zijn taak doelmatig te kunnen uitvoeren, als hij over zo actueel mogelijke informatie kan beschikken over het verbruik van zijn afnemers. Immers, wanneer een *shipper* niet kan beschikken over de afnamegegevens van zijn afnemers, dan zal hij niet in staat zijn om *entries exit* met elkaar in balans te houden en zal hij geconfronteerd worden met hoge onbalanskosten.
68. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven dat de informatievoorziening aan de netgebruikers verbeterd moest worden. Deze verbeteringen betreffen enkele reeds in de 'Richtlijnen gastransport 2005' gegeven aanwijzingen, namelijk verbetering van allocatie-informatie, stuurinformatie en de mogelijkheid voor netgebruikers om bij te dragen aan het behoud van de systeemintegriteit op het landelijk gastransportnet.

Dagallocatie

69. Met betrekking tot de dagallocatie heeft de Raad aangegeven dat het onaanvaardbaar is dat meetbedrijven, die niet in staat zijn om dagelijks de allocatiegegevens te verwerken, een ontheffing kunnen krijgen voor het uitvoeren van dagallocatie, waardoor de allocatiegegevens 6 weken in plaats van 5 dagen later opgeleverd worden. Daarbij heeft de Raad laten meewegen dat de afnemers in de voorwaarden de verplichting opgelegd krijgen om in meters die dagelijks op afstand uitleesbaar zijn, te investeren en zo dagallocatie mogelijk te maken.
70. De Raad is het met enkele respondenten eens dat de ontheffingsmogelijkheid uit de voorwaarden verwijderd moet worden. De Raad heeft dan ook in de wijzigingsbrief aangegeven dat er op zo kort mogelijke termijn voor gezorgd moet worden dat meetgegevens dagelijks uitgelezen en verwerkt worden. De gezamenlijke netbeheerders hebben, in hun begeleidende brief bij de gewijzigde voorstellen van 3 november 2005, aangegeven dat de ontheffingsmogelijkheid uit de voorwaarden verwijderd is en dat de voorbereidingen voor het effectueren van dagallocatie gestart zijn. Met de gezamenlijke netbeheerders is de Raad van oordeel dat per 1 januari 2007 allocatie op dagbasis gerealiseerd dient te zijn.

Stuurinformatie

71. In de wijzigingsbrief heeft de Raad voorts aangegeven dat de meetverantwoordelijke meetgegevens op dagbasis ongecorrigeerd *on-line* aan de *shipper* ter beschikking moet stellen. Met deze gegevens is het volgens de Raad voor *shippers* mogelijk om hun positie beter te managen. De gezamenlijke netbeheerders hebben echter aangegeven dat deze gegevens dermate onnauwkeurig zijn, dat de *shipper* hiermee geen extra informatie krijgt. Volgens de gezamenlijke netbeheerders is alleen uurlijks uitgelezen informatie van waarde voor netgebruikers om hun balanspositie te managen. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet geeft aan dat hij deze informatie van aangeslotenen op het landelijk gastransportnet ter beschikking stelt aan de betreffende *shipper*.
72. Het is op dit moment nog niet mogelijk om deze informatie van aangeslotenen op het regionale net aan de *shippers* ter beschikking te stellen, omdat de uurlijks registrerende meters op het

regionale net niet allemaal uurlijks *on-line* afleesbaar zijn. Wanneer de gasmeters van de grootverbruikers op het regionale net uitgerust worden met uurlijkse *on-line* uitlezing, dan is het mogelijk om ook van deze afnemers de uurlijkse realisatie aan de *shipper* ter beschikking te stellen als stuurinformatie. Daarnaast heeft de netbeheerder van het landelijk gastransportnet aangegeven dat, wanneer de stuurinformatie de vereiste nauwkeurigheid heeft, de uurlijkse balanssituatie per *shipper* met deze gegevens bepaald en verrekend kan worden. Op dit ogenblik is echter nog niet duidelijk tot welke afnamecategorie van de grootverbruikers op het regionale net de uurlijkse uitlezing noodzakelijk is, om tot betrouwbare stuurinformatie te komen. De gezamenlijke netbeheerders hebben aangegeven dat zij gaan onderzoeken tot welke afnamecategorie uurlijkse *on-line* uitlezing noodzakelijk is en hoe dit op een efficiënte wijze gerealiseerd kan worden. In de tussentijd zal de netbeheerder van het landelijke gastransportnet de geaggregeerde realisatie per *exit*punt naar de regionale netten ter beschikking stellen aan de *shippers*. Deze gegevens hebben namelijk een grotere nauwkeurigheid dan de eerder genoemde ongecorrigeerde meetgegevens op dagbasis. De Raad kan zich vinden in deze aanpak van de gezamenlijke netbeheerders en verzoekt hen dan ook om binnen 2 maanden na dit besluit met een plan van aanpak te komen, zodat deze dienst op korte termijn en in ieder geval voor 1 januari 2008 kan worden gerealiseerd.

Linepack monitor

73. Tenslotte heeft de Raad in de wijzigingsbrief aangegeven dat de gezamenlijke netbeheerders een mogelijkheid moeten scheppen om netgebruikers zelfstandig in staat te stellen, om de netbeheerder van het landelijk gastransportnet te helpen bij het bewaken van de systeemintegriteit. De Raad heeft hier als voorbeeld aangehaald de zogenaamde '*linepack monitor*' die door de landelijk netbeheerder van het Verenigd Koninkrijk gebruikt wordt om de toestand van het *linepack* aan te geven. Bij een te lage waarde van de '*linepack monitor*' worden netgebruikers gestimuleerd om actie te ondernemen om het *linepack* weer op peil te brengen. De gezamenlijke netbeheerders hebben aangegeven dat een dergelijke monitor in het landelijk gastransportnet niet mogelijk is omdat het landelijk gastransportnet zich niet gedraagt als een "koperen plaat" (zoals bij elektriciteit, waarbij op een willekeurige plaats actie ondernomen kan worden om de systeembalans te herstellen). Bij onbalans bij gas dient, vanwege drukverschillen in de verschillende delen van het gastransportnet, ter plaatse gerichte actie te worden ondernomen. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders om binnen zes maanden na dit besluit met voorstellen te komen voor een werkbare methode om netgebruikers in staat te stellen mee te werken aan het bewaren van de systeembalans.

Import- en exportcapaciteit (Transportvoorwaarden Gas – LNB, paragraaf 2)

74. De Raad heeft in zijn wijzigingsbrief de gezamenlijke netbeheerders verzocht om in de voorwaarden een non-discriminatoire en marktconforme allocatiemethode voor landgrensoverschrijdende transportcapaciteit op te nemen. De gezamenlijke netbeheerders hebben bij hun gewijzigd voorstel aangegeven dat zij daarvoor het principe van *First Come First Served* (*FCFS*) hanteren.

75. De Raad kan er niet aan voorbij gaan dat het *FCFS* principe in de huidige (internationale) gasmarkt een veel toegepaste allocatiemethode is en stelt de voorwaarden op dit punt dan ook vast conform het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders. Dat neemt niet weg dat de ontwikkelingen in de gasmarkt, mede gezien de *Sector Inquiry* van de Europese Commissie, kunnen verlangen dat de allocatiemethode in de toekomst zal (moeten) wijzigen. Voorbeelden van andere methoden zijn bijvoorbeeld de impliciete en de expliciete veilingen, zoals deze al voor landgrensoverschrijdend elektriciteitstransport worden toegepast.
77. Zoals aangegeven in het document 'Prioriteiten Marktwerking Groothandelsmarkt Gas'³ dient een allocatiemechanisme de juiste economische prikkels te geven voor een optimale benutting van het net en investeringen in nieuwe infrastructuur vergemakkelijken. De Raad zal een marktconsultatie starten over de mogelijke verbeteringen van het allocatiemechanisme. Wijziging van de allocatiemethode zal, gezien de betrokken belangen, zorgvuldig moeten geschieden, waarbij naast consultatie van de betrokken binnen- en buitenlandse marktpartijen, tevens overleg met de landelijk netbeheerders en toezichhouders moeten plaatsvinden.

Flexibiliteit (Transportvoorwaarden Gas – LNB, paragraaf 2.3)

78. In het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders van 25 april 2005 waren geen voorwaarden opgenomen voor het leveren van flexibiliteitsdiensten door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, omdat nog niet voldaan was aan de voorwaarde in de Gaswet dat aangetoond moest worden dat Gasunie een economische machtspositie op de markt voor flexibiliteitsdiensten heeft. In de wijzigingsbrief van 5 oktober 2005 heeft de Raad aangegeven dat in artikel 12b, eerste lid, aanhef en onderdeel d, en artikel 10a, eerste lid, aanhef en onderdeel d, Gaswet wordt aangegeven dat het aanbieden van flexibiliteitsdiensten een taak is van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. De Raad heeft in de wijzigingsbrief dan ook aangegeven dat de voorwaarden aangevuld moeten worden met voorwaarden voor deze dienst
79. De gezamenlijke netbeheerders hebben niet voldaan aan het verzoek van de Raad, omdat volgens hen de artikelen 12b en 10a, eerste lid van de Gaswet duidelijk aangeven dat, zo lang de voorwaarde van artikel 10a, eerste lid, 1 aanhef en onder d niet is vervuld is, er geen sprake kan zijn van een wettelijke taak van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet en dat deze taak dientengevolge geen onderdeel uitmaakt van de door de netbeheerders in te dienen voorstellen.
80. Inmiddels heeft de Raad het methodebesluit flexibiliteitsdiensten gepubliceerd en daarmee is vastgesteld dat Gasunie een economische machtspositie op de markt voor flexibiliteitsdiensten heeft. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders dan ook om binnen zes maanden na dit besluit een wijzigingsvoorstel bij de Raad in te dienen voor de voorwaarden waaronder flexibiliteitsdiensten aan de markt worden aangeboden

³ Prioriteiten Marktwerking Groothandelsmarkt Gas, Nederlandse Mededingingsautoriteit, Directie Toezicht Energie, Den Haag, januari 2006, www.dte.nl.

Balanceringsregime (Transportvoorwaarden Gas – LNB, paragraaf 4.1)

81. Het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders voor de Transportvoorwaarden Gas – LNB van 25 april 2005 bevatte het 'oude' balanceringsregime. In lijn met de wijzigingsbrief van de Raad hebben de gezamenlijke netbeheerders op 1 november 2005 een wijzigingsvoorstel voor het balanceringsregime ingediend.
82. Het balanceringsregime is een afzonderlijk wijzigingsvoorstel en leidt dan ook tot een afzonderlijk besluit van de Raad. Omdat de Raad beoogt het nieuwe balanceringsregime tegelijk in werking te laten treden met de overige voorwaarden van de Transportvoorwaarden Gas – LNB (die met dit besluit worden vastgesteld), zal in dit besluit het 'oude' balanceringsregime uit de voorwaarden worden verwijderd.

Kwaliteitsconversie (Transportvoorwaarden Gas – LNB)

83. In de wijzigingsbrief heeft de Raad aangegeven van oordeel te zijn dat kwaliteitsconversie voor de vergroting van de marktwerking een belangrijke systeemdienst is. Uit de voorwaarden blijkt volgens de Raad niet duidelijk onder welke voorwaarden deze systeemdienst wordt aangeboden. Uit oogpunt van transparantie vindt de Raad dat duidelijk vermeld dient te worden aan welke eisen het aangeboden gas dient te voldoen en onder welke voorwaarden conversiecapaciteit geboekt kan worden, inclusief de wijze waarop de capaciteit marktconform wordt verdeeld in tijden van schaarste.
84. De gezamenlijke netbeheerders hebben de voorwaarden aangevuld met de voorwaarde dat kwaliteitsconversie wordt uitgevoerd op basis van een overeenkomst tussen de netgebruiker en de netbeheerder van het landelijk gastransportnet. Bovendien wordt aangegeven dat *'first come, first served'* het allocatiemechanisme is. Deze aanpassingen zijn echter niet in overeenstemming met de wens van de Raad dat kwaliteitsconversie aangeboden wordt als systeemdienst. Bij een dergelijke dienst boekt een netgebruiker hoogcalorische *entry* en laagcalorische *exit*, waarna de TSO zorg draagt voor de uitvoering en de allocatie van de kwaliteitsconversie.
85. Met betrekking tot de kosten van kwaliteitsconversie heeft de Raad in zijn besluit op bezwaar van de Tarieencode Gas aangegeven dat deze kosten als een opslag op de *exit*tarieven van de laag calorische *exit*punten in rekening zullen worden gebracht. De Raad verzoekt de gezamenlijke netbeheerders om binnen zes maanden na dit besluit een wijzigingsvoorstel bij de Raad in te dienen voor de voorwaarden waaronder de dienst kwaliteitsconversie aan de markt wordt aangeboden.

X. Besluit

86. De Raad is van oordeel dat de voorstellen voor de voorwaarden als bedoeld in artikel 12b van de Gaswet, na het aanbrengen van bovengenoemde wijzigingen door de Raad, in overeenstemming zijn met de belangen en de eisen als bedoeld in artikel 12f, eerste en tweede lid van de Gaswet.
87. Gelet op het vorenstaande, stelt de Raad de Begrippenlijst Gas, de Transportvoorwaarden Gas – LNB, de Wettelijke taken LNB van algemeen belang, de Allocatievoorwaarden Gas en de Samenwerkingsregeling netbeheerders Gas vast zoals opgenomen in de bijlagen bij dit besluit.
88. Dit besluit treedt, met uitzondering van artikel 2.1.2 Transportvoorwaarden Gas- LNB en artikel 2.3.1 Wettelijke taken LNB van algemeen belang in werking op de dag na bekendmaking daarvan in de Staatscourant. Laatst vermelde artikelen zullen in werking treden op 1 januari 2007.
89. Dit besluit wordt bekendgemaakt in de Staatscourant en het wordt geplaatst op de internetpagina van DTe (www.dte.nl).

Den Haag

Datum: **27 juni 2006**

De Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit,

w.g.

P. Kalbfleisch

R.J.P. Jansen

G.J.L. Zijl

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, Juridische Dienst, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.